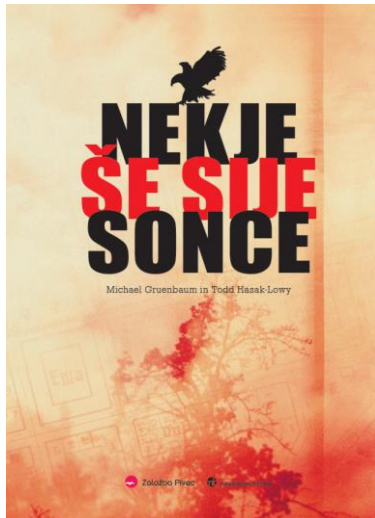

Michael Gruenbaum in Todd Hasak-Lowy: **Nekje še sije sonce: spomini na holokavst.**

Prev. Zala Stanonik. Maribor: Pivec, 2019, 252 str.

| M - 3. stopnja

| Svetovna vojna 1939-1945 | Judje | Češka | Terezín | družina | fantje | holokavst | koncentracijska taborišča | rasizem | spomini | ujetništvo

Mladinski roman o holokavstu skozi oči dečka (9–15 let), tako kot ga doživlja on, ki še ne ve in ne razume vsega. Michael Gruenbaum se je v zrelih letih odločil, da svojo življenjsko zgodbo pove mladim bralcem in Todd Hasak-Lowy jo je zapisal v prvi osebi in v sedanjem času. V knjigi so tudi uvodi in spremne besede obeh »avtorjev«; tako zvemo za nastanek knjige in se tudi širše poučimo o izjemni zgodbi Michaela Gruenbauma in njegove družine, pa tudi, kako zapisati spomine, da so ganljivi in prepričljivi.

Za bralce v 3. triletju OŠ, srednješolce in odrasle; za medgeneracijske bralne skupine.

Že na hrbtni strani knjige je obsežna predstavitev, še več na domači strani Založbe:

<https://zalozba-pivec.com/knjigarna/nekje-se-sije-sonce>

Knjiga je ob izidu doživela precej medijske pozornosti, če želite mnenja drugih (RTV, Delo ... predstavitev tudi na Dobreknjige.si).

Spodbude za branje:

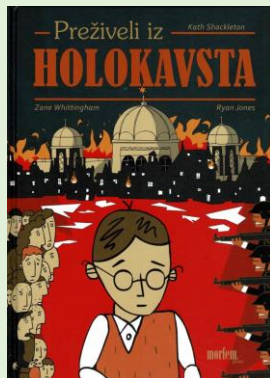
- Kot spodbudo za branje povem bralcem tisto, kar me je v romanu najbolj ganilo in prepričalo. (To je praviloma vedno najmočnejša mentorjeva spodbuda potencialnim bralcem, tako mladim kot odraslim!) Holokavst je prav zdaj zaradi drugih perečih globalnih tem morda manj aktualen, obenem pa prav zaradi njih ne bi smeli pozabiti grozot 2. svetovne vojne (genocidi se žal še vedno dogajajo!).
- Morda bi mlade bralce vznemiril tale Michaelov stavek: *"Lačen sem, vedno sem lačen, a sem preutrujen, da bi grizel."* (str. 207)

- Ko smo knjigo prebrali, prisluhnem prvim vtisom bralcev. (To je praviloma vedno najbolj pristno!) In posebno zanimivo je, če je medgeneracijska skupina bralcev, tedaj bodo mnenja zagotovo različna.
- Če želimo dobiti čim več različnih mnenj, bralce najprej prosimo, naj zapišejo na listek, kaj se jih je najbolj dotaknilo, potem pa te listke poberemo, jih pregledamo in nato začnemo s pogovorom.
- Vsekakor se poučimo, kaj so bili nešarimi: orli, kot se hebrejsko imenujejo fantje iz Michaelove sobe, ki mu pod vodstvom mladeniča Frante, njihovega madriha (vodje) dajo krila, da preživi v taborišču Terezín. Njihovo geslo je bilo: »*Rim, rim, rim, tempo nešarim.*« Franta jih je kljub razmeram v taborišču vzgajal v samostojne in pokončne mladeniče, jih opogumljal, privzgajal jim je skrb za higieno, red in samodisciplino, organiziral nogometne tekme, učne programe in ... jim zvečer bral. Povezoval jih je v izjemno skupino »orlov«; preživeli so se družili tudi po vojni. Očaralo me je, kaj zmore kolektivni duh!
- Zahvaljujoč nešarimom Michael kljub lakoti in neznosnim razmeram v taborišču razmeroma dobro preživi tri leta v taborišču Terezín. V resnici se ne zaveda povsem, da je v taborišču. Ker je še otrok (in ščiti ga tudi mama), ne razume vsega in nima nad vsem pregleda. Šele proti kraju vojne se začne spraševati, kaj se dogaja s transporti ljudi, ki odhajajo nekam na vzhod, menda na Poljsko: "*Ampak koliko huje? In zakaj je huje? Kako je lahko vedno slabše, že zadnjih pet let? Kdaj bo končno bolje? In kaj če nikoli ne bo?*" (str. 192)
- Izjemne zasluge ima tudi Michaelova hrabra mati (naslov knjige je iz njenega prvega pisma po vojni, ki ga je pisala sorodnikom v tujini), in tudi ljubeča sestra in spomin na pokojnega očeta ... (Židje so sploh izjemno povezani, družinsko in rodbinsko, že ves čas, sicer ne bi preživeli vseh preganjanj v zgodovini!) Povezanost družinskih članov in vrstnikov v taborišču je eno globljih sporočil!
- Kaj menijo bralci o tem, da pisec Michaelove spomine zapiše v prvi osebi in v sedanjem času? Ali občutijo, kot da smo z njim sredi grozljivih in nerazumljivih dogajanj?
- Morda želimo zvedeti kaj več o Terezínu: <https://www.google.com/search?q=terezin&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b>
- Pogovor vodim tako, kot želijo moji bralci, in jim omogočim toliko časa, kolikor ga potrebujejo.

Nadaljnje spodbude za branje:

- Gradiva o holokavstu je veliko, poučnega in leposlovnega, tiskanega in v e-obliki.
- Mladim bralcem bi vsekakor svetovala tudi roman v stripu, ki razkrije zgodbe šestih judovskih otrok in mladostnikov, ki so preživel holokavst; izšel je prav tako v letu 2019:

Whittingham, Zane, Jones, Ryan, Shackleton, Kath: **Preživeli iz holokavsta**. Prev. Brigita Orel. Jezero : Morfemplus, 2019, 96 str.

- In seveda, ne morem pozabiti knjige in filma *Deček v črtasti pižami*, ki je prav tako pripoved skozi oči otroka:

Boyne, John: **Deček v črtasti pižami**. Prev. Andrea Švab. Dob pri Domžalah: Miš, 2016, 221 str.

- Kaj pa kakšna od mnogih izdaj knjige **Dnevnik Ane Frank**, ki je v slovenščini dostopna že vse od leta 1967 in s(m)o jo brale mnoge generacije? Medgeneracijsko branje?
- Katero gradivo bi pa vi svetovali mladim bralcem na temo holokavsta?